

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԴԵՊՈՒՏԱՏՆԵՐԻ ԼՂԻՄ XX ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՍՈՎԵՏԻ 1988 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 21-Ի ԱՐՏԱՀԵՐԹ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

ՄԱՐԶՈՒՄ ՍՏԵՂԾՎԱԾ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԿԱՅՈՒՆԱՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ժողովրդական ղեկավարատների սովետը 1988 թվականի փետրվարի 20-ի իր արտահերթ նստաշրջանում, ընդառաջելով ԼՂԻՄ-ի աշխատավարձերի ցանկություններին, խնդրել է Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետին ու Հայկական ՍՍՀ Գերագույն սովետին՝ խորհրդարանի գրասենյակում դրսևորել Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչության իրավունքները և լուծել ԼՂԻՄ-ը Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի կազմից Հայկական ՍՍՀ-ի կազմ հանձնելու հարցը, միաժամանակ միջնորդել ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի առջև՝ ԼՂԻՄ-ը Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի կազմից Հայկական ՍՍՀ-ի կազմ հանձնելու հարցի դրական լուծմանը:

Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետի նախագահությունը 1988 թվականի հունիսի 13-ին, ինչպես նաև Ադրբեջանական ՍՍՀ 11-րդ գումարման Գերագույն սովետի 1988 թվականի հունիսի 17-ի 7-րդ նստաշրջանը, բնակարկելով Էջված հարցը, այն անընդունելի գտան: Այս հարցի վերաբերյալ Ադրբեջանական ՍՍՀ պետական իշխանության բարձրագույն մարմինների որոշումների մանրագրին ու հանգամանալի ուսումնասիրումը հանգեցնում է այն միանշանակ հետևությունը, որ ինչպես Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետի նախագահությունը, այնպես էլ Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետը ճիշտ չեն հասկանում ԼՂԻՄ ժողովրդական ղեկավարատների սովետի 1988 թվականի փետրվարի 20-ի որոշման իմաստն ու բովանդակությունը: Այդ որոշման անընդունելիության մասին նրանց պատասխանը ավելի շատ հիշեցնում է բռնի խուսափություն, քան սովետական սոցիալիստական հանրապետության պետական իշխանության բարձրագույն մարմինների իրավական ակտ: Քանի որ հակառակ դեպքում ազգերի ազատ ինքնորոշման լեգիտիմացիայի սկզբունքի իրականացմանն ուղղված ակտի շնանաչումը ոչ մի կերպ չի համատեղվում սովետական սոցիալիստական հանրապետության

պետական իշխանության բարձրագույն մարմինների կոչման հետ:

2. Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի ժողովրդական ղեկավարատների սովետը իր անհամաձայնությունն է հայտնում «Մարզը Ադրբեջանական ՍՍՀ-ի կազմից Հայկական ՍՍՀ-ին տալու վերաբերյալ ԼՂԻՄ ժողովրդական ղեկավարատների սովետի ղեկավարատների միջնորդության մասին» Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետի նախագահության 1988 թվականի հունիսի 13-ի և Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն սովետի 1988 թվականի հունիսի 17-ի 7-րդ նստաշրջանի որոշումներին և, հաշվի առնելով ստեղծված լարված իրադրությունը, արտահայտելով Լեռնային Ղարաբաղի հայ բնակչության կամքը, ելնելով մեր միասնական միությունից բազմազգ պետության ազգային-պետական կառուցվածքի հիմնում ընկած ազգերի ազատ ինքնորոշման իրավունքի մասին լեգիտիմացիայի սկզբունքի հետևողական իրականացման անհրաժեշտությունից, անհրաժեշտ է համարում մեկ անգամ ևս անմիջականորեն դիմել ՍՍՀՄ Գերագույն սովետին՝ խնդրելով ամենայն ուշադրությամբ բնակարկել Հայկական ՍՍՀ Գերագույն սովետի 1988 թվականի հունիսի 15-ի նստաշրջանի որոշումը, որը համաձայնություն ավելց ԼՂԻՄ-ն ընդունելի Հայկական ՍՍՀ կազմի մեջ և «Ադրբեջանական ՍՍՀ կազմից ԼՂԻՄ-ը Հայկական ՍՍՀ-ին տալու մասին» ժողովրդական ղեկավարատների մարզային սովետի 1988 թվականի փետրվարի 20-ի նստաշրջանի որոշումը և դրականորեն լուծել հարցը:

Մարզում ստեղծված արտակարգ բարդ իրադրությունը կայունացնելու և աշխատանքային նորմալ դրություն վերադարձնելու նպատակով խնդրել ՍՍՀՄ Գերագույն սովետի նախագահությանը մինչև Լեռնային Ղարաբաղի հարցի վերջնական ու դրական լուծումը ժամանակավորապես, որպես արդի փուլում միակ ընդունելի տարբերակ, ամենակարճ ժամկետում ինքնավար մարզը

հանձնել ՍՍՀՄ կառավարության տնօրինությանը:

3. ԼՂԻՄ ժողովրդական ղեկավարատների սովետը միջնորդում է ՍՍՀՄ Գերագույն դատարանի առաջ, հաշվի առնելով Ադրբեջանական ՍՍՀ Սուվգաչիք ֆաղաֆում տեղի ունեցած իրադարձությունների ֆաղաֆական-իրավական սկզբունքային գնահատականի անհրաժեշտությունը, այդ ֆաղաֆում կատարված /մասսայական-պետական հանցագործությունների/ բանդիտիզմի և մասսայական անկարգությունների կայուն շարամիտ խնդրությունը և դրանք որպես խոչընդոտող նկատառումներով կատարված սպանություններ ներկայացնելու Ադրբեջանական ՍՍՀ Գերագույն դատարանի փորձը, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ սոցիալիզմի սկզբունքների հետ անհամատեղելի սուվգաչիքի ջարդարանների շարագործությունները արդեն հսկայական վնաս են հասցրել Ադրբեջանի և Հայաստանի ժողովուրդների ֆաղաֆական-բարոյական կյանքին, նրանց ավանդական բարիդրացիական հարաբերություններին, ղեկավարվելով ՍՍՀՄ Գերագույն դատարանի մասին ՍՍՀՄ օրենքի 27-րդ հոդվածի 1 կետով, իր դատավարության տակ վերցնել այդ ֆեռական հանցանքների գործերը, որպես առաջին ինստանցիայի դատարան հանգամանորեն և օրյակտիվորեն բնակարկել դրանք և Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունների Միության անունից կայացնել խիստ, բայց արդարացի դատավճիռ:

4. Հավանություն տալ 19-րդ համամիութենական կուսակցական կոնֆերանսի հասցեով ներկա նստաշրջանի մասնակիցների դիմումի տեխտին:

5. ԼՂԻՄ ժողովրդական ղեկավարատների սովետը մարզի աշխատավարձերին կոչ է անում ամենուրեք՝ ձեռնարկություններում, կազմակերպություններում, կոլտնտեսություններում և սովխոզներում վերականգնել նորմալ աշխատանքի դրությունը, մոբիլիզացնել բոլոր ջանքերը հանուն ժողովրդական տնտեսության ճյուղերում գոյացած բացթողումների վերացման, աշխատանքային նորմալացված դրությունը դիմավորել 19-րդ կուսկոնֆերանսը: